

ID _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»
_____ 2025 р., протокол № _____

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародна документація та інформація

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузі знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
спеціальність	В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»
кваліфікація	Бакалавр з бібліотечної, інформаційної та архівної справи

Освітня програма вводиться в дію
з «01» вересня 2025 р.

В. о. ректора Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

_____ Олексій ЛИТВИНОВ

наказ № _____ від _____ 2025 р.

Харків 2025

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму «Міжнародна документація та інформація» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (далі – ХАІ) започатковано з метою продовження реалізації освітньо-професійної програми «Міжнародна документація та інформація» (ID 63227) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» у зв'язку зі змінами у переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України 30 серпня 2024 р. № 1021) «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» з урахуванням:

– Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2011 р., № 1341 (зі змінами));

– стандарту вищої освіти зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 12.12.2018 р. № 1378).

Модернізацію освітньо-професійної програми «Міжнародна документація та інформація» проведено групою забезпечення ОПП Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» у складі:

Керівник (гарант) освітньої програми	Алла ПРИЛУЦЬКА	– канд. філос. наук., доцент, проф. ХАІ, завідувач каф. документознавства та української мови
Члени групи:	Ганна ШЕМАЄВА	д-р. наук із соц. ком., професор кафедри документознавства та української мови
	Любов КИСЛЮК	– канд. наук. із соц. комунікацій, доцент, доцент кафедри документознавства та української мови
	Марина ШЛЕНЬОВА	– канд. філол. наук., доцент, доцент каф. документознавства та української мови
	Сергій ГАРАГУЛЯ С. С.	кандидат наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник Інституту інформаційних технологій НБУВ
	Карина ШЕВЧЕНКО	– здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», група 759д

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»

ВСТУП

Відповідно до ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами), Стандарту вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 12.12.2018 р. № 1378) і встановлює:

- обсяг та термін навчання бакалаврів;
- загальні компетентності;
- фахові компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньо-професійної програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів студентів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, практик;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- акредитації освітньо-професійної програми;
- внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- атестації бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Міжнародна документація та інформація» зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа».

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Міжнародна документація та інформація» зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»;
- екзаменаційна комісія спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»;
- приймальна комісія Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Кафедри ХАІ, які залучені для підготовки фахівців ступеня бакалавра за освітньо-професійною програмою «Міжнародна документація та інформація» зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» керуються цією програмою для складання НМКД, навчальних планів, тощо.

1 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

1.1 Закон України «Про вищу освіту». № 1556-УП від 01.07.2014 (зі змінами).

1.2 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами).

1.3 Стандарт вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 12.12.2018 р. № 1378).

1.4 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266 (зі змінами).

1.5 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579.

1.6 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3.

1.7 Положення «Про організацію освітнього процесу» Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

1.8 A Tuning Guideto Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes. - Bilbao, Groningen and The Hague, 2010.

1.9 A TUNING-AHELO conceptual framework of expected / desired learning outcomes in engineering. OECD Education Working Papers, No. 60, OECD Publishing 2011. <http://dx.doi.org/10.1787/5kghtchn8mbn-en>

1.10 Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

1.11 Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» від 06.11.2015 № 1151 (зі змінами).

1.12 Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010. – Чинний від 01.01.2012. – (Національний класифікатор України).

1.13 Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 01.11.2010. – (Національний класифікатор України).

1.14 Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. І доп. / Авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

2 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«Міжнародна документація та інформація»
зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут» Кафедра документознавства та української мови National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute» Documentation Science and the Ukrainian Language Department
Ступінь вищої освіти	Бакалавр Bachelor`s Degree
Галузь знань, спеціальність та назва кваліфікації	Галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» Field of Study В «Culture, Arts and Humanities» Спеціальність В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» Program Subject Area В13 «Library, Information and Archival Studies» Кваліфікація: бакалавр з бібліотечної, інформаційної та архівної справи Qualification: Bachelor`s Degree in Library, Information and Archival Studies
Офіційна назва ОПП	Міжнародна документація та інформація International Documentation and Information
Тип диплому та обсяг ОПП	Диплом бакалавра, одиничний, термін навчання 3 роки 10 місяців: – на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС; – на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») – 240 кредитів ЄКТС. ХАІ визнає та перезараховує не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) та не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.
Наявність акредитації	Започатковано провадження освітньої діяльності з 2025 року. Оновлення або модернізація освітньої програми здійснюється відповідно до розділу 5 Положення «Про розроблення та модернізацію освітніх програм в ХАІ».
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQE-LLL – 6 рівень.
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності повної загальної середньої освіти та/або початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти (молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр, освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст») у порядку, визначеному законодавством.
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі документаційного та інформаційного забезпечення міжнародної діяльності сучасних підприємств, установ відповідно до загальних, фахових компетентностей і результатів навчання, спрямованих на формування у здобувачів вищої освіти сучасного рівня інформаційної культури, теоретичних знань і прикладних навичок для оптимізації інформаційно-сервісного обслуговування користувачів у різних галузях діяльності, зокрема в наукоємній аерокосмічній, на вітчизняному та міжнародному рівнях.	

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область	<p><i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> інституції та інфраструктура, що забезпечують створення, розповсюдження, акумулювання, зберігання, архівування, доступ до інформації та знань у будь-яких форматах; теорії, процеси, технології та стандарти, що сприяють формуванню, підтримці та використанню інформаційних ресурсів установ, підприємств.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі документаційного та інформаційного забезпечення міжнародної діяльності або в процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> документаційна та інформаційна діяльність як комплексна система аналітичних, управлінських, технологічних процесів; сучасні технології організації роботи з документними, інформаційними, архівними ресурсами в міжнародної діяльності.</p> <p><i>Методи, методики і технології:</i> методи та технології інформаційної, бібліотечної та архівної справи; методи та технології формування й використання інформаційних ресурсів, керування документаційними процесами, аналітико-синтетичної переробки документної інформації, комплексного аналізу діяльності інформаційних, бібліотечних та архівних установ в координатах міжнародної професійної кооперації .</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> комп'ютерне, мережеве та програмне забезпечення, мультимедійні засоби; СЕД, електронні бібліотеки та архіви; бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової, графічної, аудіо та іншої інформації.</p>
Орієнтація ОПП	Освітньо-професійна програма, що базується на наукових здобутках у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи, міжнародної інформації, що сприяють розвитку знань і вмінь майбутніх фахівців для їхньої подальшої професійної кар'єрної реалізації в інформаційно-сервісній діяльності.
Основний фокус ОПП	<p>Основний фокус освітньо-професійної програми спрямований на формування в здобувачів вищої освіти здатності надавати інформаційні послуги у різних підсистемах соціальних комунікацій із застосуванням знань, навичок і вмінь відповідно до компетентностей і результатів навчання.</p> <p>Ключові слова: міжнародна документація, соціальні та міжнародні комунікації, інформаційно-сервісна діяльність, інформаційні послуги.</p>
Особливості програми	Особливістю програми є її спрямованість на міждисциплінарну та багатопрофільну підготовку фахівців інформаційного та документаційного забезпечення міжнародної діяльності сучасних підприємств та установ, якісного й оперативного надання інформаційних послуг користувачам у різних галузях людської діяльності, зокрема в наукоємній аерокосмічній.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування випускників у державному та приватному секторах у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи передбачає обіймання посад на вітчизняному та міжнародному рівнях у бібліотеках, архівах, центрах зайнятості, наукоємних підприємствах, органах державної влади та місцевого самоврядування та ін. За міжнародним класифікатором професій (ISCO-08) випускники можуть обіймати такі посади: 262 – Librarians, Archivists and Curators (бібліотекари, архіваріуси та

	куратори); 2621 – Archivists and Curators (архіваріуси та куратори); 2622 – Librarians and Related Information Professionals (бібліотекари та фахівці з суміжних інформаційних професій); 3341 – Office Supervisors (керівники офісів); 3433 – Gallery, Museum and Library Technicians (техніки галерей, музеїв і бібліотек).
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентське-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання спрямоване на розвиток критичного і творчого мислення, навчання через лабораторну практику, дистанційну освіту тощо. Лекції, мультимедійні лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Письмові іспити, звіти з практик, презентації, поточний (модульний) контроль, курсові роботи, кваліфікаційна робота та її захист.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в системі соціальних комунікацій або в освітньому процесі, що передбачає застосування наукового інструментарію в інформаційній, бібліотечній та архівній справі та характеризуються невизначеністю вимог й умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, до аналізу й синтезу, узагальнення інформації в процесі підготовки первинних і/або вторинних документів.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях з інформаційного обслуговування споживачів в системі соціальних комунікацій.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності в інформаційно-сервісній галузі системи соціальних комунікацій.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово для здійснення ефективної професійної комунікації.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватись іноземною мовою.</p> <p>ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій для реалізації професійної діяльності та міжнародних комунікацій.</p> <p>ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел національного і міжнародного рівнів.</p> <p>ЗК8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, насамперед з міжнародної документації та інформації.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), зокрема науково-технічної сфери.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>

<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК1. Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, зберігання, поширення та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах з урахуванням міжнародних.</p> <p>ФК2. Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації, зокрема міжнародної документації та інформації, для різних типів контенту та носіїв з метою оптимізації діяльності інформаційних установ</p> <p>ФК3. Здатність застосовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для вирішення професійних завдань</p> <p>ФК4. Здатність аналізувати закономірності розвитку документно-інформаційних потоків і масивів, зокрема міжнародних та розуміти їхню роль у глобальних соціальних комунікаціях.</p> <p>ФК5. Здатність створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до національних та міжнародних стандартів документообігу та комунікації.</p> <p>ФК6. Здатність підтримувати ефективну ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації та різних рівнях взаємодії: локальному, національному та міжнародному.</p> <p>ФК7. Здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів і послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ, насамперед в аерокосмічній галузі</p> <p>ФК8. Здатність проектувати та створювати документно-інформаційні ресурси, продукти та послуги з урахуванням міжнародного досвіду</p> <p>ФК9. Здатність використовувати PR та інші прикладні соціокомунікаційні технології в умовах сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури установ і підприємств науково-технічного профілю</p> <p>ФК10. Здатність адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки та архіви, забезпечуючи їхню ефективну інтеграцію в міжнародні інформаційні системи.</p> <p>ФК11. Здатність використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організовувати електронні бібліотеки та архіви.</p> <p>ФК12. Здатність створювати, наповнювати та підтримувати функціонування веб-сайтів і веб-спільнот у мережі Інтернет із дотриманням національних і міжнародних стандартів кібербезпеки та інформаційної архітектури.</p> <p>ФК13. Здатність опановувати та застосовувати технології електронного урядування та міжнародного електронного документообігу в інформаційній діяльності.</p> <p>ФК14. Здатність до постійного професійного розвитку, самостійного навчання та підвищення рівня інформаційної культури в контексті глобальної інформаційної інтеграції.</p> <p>ФК15. Здатність опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності із врахуванням сучасного стану теорії та практики</p> <p>ФК16. Здатність опановувати та застосовувати міжнародні підходи до управління персоналом, документними ресурсами та інформаційними потоками, насамперед в установах та підприємствах науково-технічного галузі</p> <p>ФК17. Здатність використовувати нормативно-правові документи міжнародного інформаційного права у своїй професійній діяльності, забезпечуючи їхню відповідність національному та міжнародному законодавству.</p>
-----------------------------------	--

7 – Результати навчання

(визначені нормативним змістом підготовки здобувача вищої освіти)

РН1. Знати і розуміти наукові засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній діяльності з урахуванням міжнародного контексту та глобальних інформаційних тенденцій.

РН2. Упроваджувати та використовувати сучасні комунікаційні технології у соціальних системах, мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності, технології веб-дизайну та веб-маркетингу для оптимізації інформаційних процесів.

РН3. Керувати документаційними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організувати референтну та офісну діяльність, зокрема в аерокосмічній галузі.

РН4. Застосовувати у професійній діяльності технології інформаційного менеджменту, створення і підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, а також методологію вивчення та задоволення культурних й інформаційних потреб користувачів у глобальному цифровому просторі.

РН5. Узагальнювати, аналізувати і синтезувати міжнародну інформацію в процесах її пошуку, накопичення, зберігання та використання в організаціях, установах і підприємствах, зокрема науково-технічного профілю.

РН6. Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи національного та міжнародного інформаційного права.

РН7. Забезпечувати ефективність функціонування документно-комунікаційних систем.

РН8. Використовувати знання технічних характеристик, конструкційних особливостей, призначення і правил експлуатації комп'ютерної техніки та офісного обладнання для вирішення технічних завдань в інформаційній діяльності.

РН9. Оцінювати можливості застосування новітніх інформаційно-комп'ютерних та комунікаційних технологій для вдосконалення практик створення та розповсюдження інформаційних продуктів і послуг на національному та міжнародному рівні.

РН10. Кваліфіковано використовувати сучасне комп'ютерне та офісне обладнання для забезпечення ефективного документообігу та інформаційного обслуговування виробничих підприємств.

РН11. Здійснювати пошук інформації, зокрема міжнародної, в різних джерелах для розв'язання професійних завдань та підтримки прийняття рішень.

РН12. Застосовувати сучасні методики та технології автоматизованого опрацювання інформації, створення та використання електронних інформаційних ресурсів і сервісів, з урахуванням міжнародного досвіду.

РН13. Оцінювати результати діяльності, приймати обґрунтовані рішення та аргументовано їх відстоювати в професійній діяльності.

РН14. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову й електронну комунікацію українською мовою й однією з іноземних мов, враховуючи специфіку міжнародної інформаційної діяльності.

РН15. Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях, сприяючи розвитку міжнародної співпраці.

РН16. Приймати обґрунтовані управлінські та технологічні рішення для підвищення ефективності професійної інформаційної діяльності в системі соціальних комунікацій.

РН17. Виявляти відповідальність, забезпечувати ефективну співпрацю в команді, організувати спільну діяльність у проектах різних рівнів: локальних, національних, міжнародних.

РН18. Навчатися з метою поглиблення набутих знань та здобуття нових фахових компетенцій у сфері міжнародної інформації та документації.

РН19. Дотримуватися та реалізовувати основні засади охорони праці, безпеки життєдіяльності та інформаційної безпеки у професійній діяльності.

РН20. Застосовувати знання та вміння в інформаційно-сервісній галузі з урахуванням міжнародного досвіду та стандартів.

РН21. Володіти сучасними технологіями організації фахової діяльності у сфері міжнародних комунікацій, інтегруючи інноваційні підходи до управління інформацією.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Кадрове забезпечення формується, в основному за рахунок науково-педагогічних працівників кафедри документознавства та української мови, науково-педагогічний персонал якої складається з достатньої кількості докторів наук, професорів, кандидатів наук і доцентів. До викладання дисциплін залучаються також інші кафедри Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».</p> <p>Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, відповідають вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами).</p> <p>НПП кафедри підвищує кваліфікацію один раз на п'ять років через проходження стажування в Україні та за кордоном. До освітнього процесу залучаються також фахівці-практики, що сприяє реалізації визначених цією освітньо-професійною програмою мети та результатів навчання.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами) і забезпечує проведення всіх видів навчальних занять та практик, передбачених навчальним планом для реалізації мети й формування компетентностей ОПП через використання (https://k801.khai.edu/):</p> <ul style="list-style-type: none"> – комп'ютерних класів факультету міжнародних комунікацій та підготовки іноземних громадян, що оснащені відповідними технічними засобами для аудіо і відео-відтворення інформації, включаючи інтерактивну SMART-дошку, використання спеціалізованих СЕД (АСКОД, Office, Pilot та ін.), доступом до мережі Інтернет за бездротовою технологією; – аудиторії переддипломної практики; лекційних і практичних аудиторій із використанням переносних та стаціонарних ТЗН; – комп'ютерного класу кафедри математичного моделювання; – лінгафонно-комп'ютерного класу; – аудиторій для проведення лекційних і практичних занять; – аудиторій бібліотеки для проведення лекційних і практичних занять; <p>соціально-побутової інфраструктури (гуртожитків, їдальнь, манеж, басейн, стадіон та ін.).</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Відповідно до вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами) включає в себе бібліотечні ресурси, електронні навчальні ресурси, сайт Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (www.khai.edu) та сайт кафедри документознавства та української мови, на яких розміщена основна інформація щодо освітньої діяльності за ОПП (https://k801.khai.edu/).</p> <p>Офіційний вебсайт Національного аерокосмічного університету «ХАІ» www.khai.edu містить вичерпну інформацію про надання ним освітніх послуг: про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньої програми викладені в бібліотеці університету за посиланням: http://library.khai.edu/catalog.</p> <p>Електронний репозитарій наукової бібліотеки Національного аерокосмічного університету «ХАІ»: http://dspace.library.khai.edu/xmlui/.</p> <p>Ресурси науково-технічної бібліотеки доступні за посиланням: https://library.khai.edu/.</p>

	<p>Читальні зали бібліотеки забезпечені бездротовим доступом до мережі Інтернет.</p> <p>Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми «Міжнародна документація та інформація» також розміщено разом з іншою релевантною інформацією з навчальних дисциплін у загальноуніверситетській системі Mentor, що базується на платформі Moodle за посиланням: https://mentor.khai.edu/.</p> <p>Ці посилання забезпечують використання учасниками освітнього процесу віртуального навчального середовища Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» Mentor сучасних освітніх матеріалів (навчальних посібників, методичних вказівок, конспектів лекцій, авторських розробок науково-педагогічного персоналу дистанційних курсів із навчальних дисциплін тощо).</p>
Розділ 9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом «Харківський авіаційний інститут» і Харківською державною академією культури, Національним транспортним університетом, Національним університетом «Одеська політехніка», Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу й та іншими вітчизняними закладами вищої освіти через підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників (https://k801.khai.edu/) та проведення сумісних заходів.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність забезпечується на підставі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом «Харківський авіаційний інститут» і навчальними закладами країн-партнерів (https://khai.edu/ua/university/mizhnarodna-spiivpracyal/mizhnarodni-osvitni-programi-i-proekti/mizhnarodni-proekti1/) та через підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у міжнародних закладах вищої освіти (https://k801.khai.edu/).</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання здійснюється державною українською мовою. У певних випадках може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами.</p>

3 ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ (КОП) ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

3.1 Перелік компонент ОП

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
OK1	Екологія, БЖД, охорона праці та цивільний захист в інформаційній діяльності	3,0	Іспит
OK2	Вступ до фаху (Концепція інформаційного забезпечення за фахом)	4,0	Іспит
OK3	Українська мова за профспрямуванням	4,0	Залік
OK4	Іноземна мова (1 курс)	6,0	Диф. залік
OK5	Друга іноземна мова (1 курс, 2 курс, 3 курс)	4,0	Залік
		4,0	
		4,0	
OK6	Загальне документознавство	4,5	Іспит
OK7	Інформатика та комп'ютерна техніка	3,5	Залік
OK8	Теорія та практика архівної справи	7,0	Іспит
OK9	Діловодство	7,0	Іспит
OK10	Основи економіки, маркетингу та інформаційного менеджменту	3,5	Іспит
OK11	Крос-культурні студії	5,5	Залік
OK12	Ділова іноземна мова (2 курс)	4,0	Диф. залік
	Ділова іноземна мова (3 курс)	4,0	
OK13	Міжнародне інформаційне право	4,0	Іспит
OK14	Міжнародні документно-інформаційні комунікації	5,5	Іспит
OK15	Основи науково-дослідної роботи	6,5	Іспит
OK16	Інтернет-технології та ресурси	4,0	Залік
OK17	Виробниче документознавство в аерокосмічній галузі	9,0	Іспит
OK18	Комплексна курсова робота	2,0	Диф. залік
OK19	Мультимедійні технології в інформаційній діяльності та веб-дизайн	6,0	Залік
OK20	Міжнародні практики управління персоналом і документними ресурсами в науково-технічній сфері	4,5	Іспит
OK21	Електронний документообіг та електронне урядування	6,0	Іспит
OK22	Аналітико-синтетична переробка документної інформації	6,0	Іспит
OK23	Бібліотечно-інформаційне забезпечення науково-технічної галузі	6,5	Іспит
OK24	Бібліотечно-інформаційне забезпечення науково-технічної галузі (курслова робота)	2,0	Диф. залік
OK25	PR комунікації	5,0	Залік
OK26	Міжнародний документообіг	9,0	Іспит
OK 27	Мова міжнародних документів	4,5	Іспит
OK28	Міжнародні практики інформаційно-аналітичної діяльності у науково-технічній галузі	6,5	Іспит
OK29	Information Culture / Інформаційна культура	4,0	Залік
OK30	Інформаційно-документні ресурси в аерокосмічній галузі	5,0	Іспит
OK31	Навчальна практика	3,0	Залік
OK32	Ознайомча практика	3,0	Залік
OK33	Виробнича практика	3,0	Залік
OK34	Кваліфікаційна робота	6,0	Іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		179,0	

Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок дисциплін Minor*			
ВК1	Minor. Дисципліна 1	5,0	іспит
ВК2	Minor. Дисципліна 2	5,0	іспит
ВК3	Minor. Дисципліна 3	5,0	іспит
ВК4	Minor. Дисципліна 4	5,0	іспит
Окремі вибіркові дисципліни**			
ВК5	Дисципліна індивідуального вибору 1	5,0	Залік
ВК6	Дисципліна індивідуального вибору 2	5,0	Залік
ВК7	Дисципліна індивідуального вибору 3	5,0	Залік
ВК8	Військово-патріотична підготовка	3,0	Диф. залік
Вибірковий комплекс, що забезпечує соціальні навички (Soft skills)***			
ВК9	Історія за вибором	5,0	Залік
ВК10	Економічна дисципліна за вибором	3,0	Залік
ВК11	Основи соціальних комунікацій	3,0	Залік
ВК12	Основи соціальних комунікацій	3,0	Диф. залік
ВК13	Правова компетентність	3,0	Залік
ВК14	Формування системного наукового світогляду	3,0	Залік
ВК15	Соціальна-гуманітарна дисципліна за вибором	3,0	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент		61	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240,0	

*Загальноуніверситетський блок, в якому блоки дисциплін для вибору пропонують кафедри Університету, що направлені на опанування і поглиблення певних компетентностей та результатів навчання, які можуть передбачати здобуття часткової професійної кваліфікації. До складу кожного блоку Minor входять чотири послідовних освітніх компоненти обсягом п'ять кредитів кожна. Здобувач може обрати будь-який блок дисциплін Minor. Блоки дисциплін Minor можуть оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

** Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках освітніх компонент ВК5-ВК7, які пропонують кафедри Університету відповідно до напрямів своєї діяльності у рамках науково-методичних комісій Університету, що направлені на опанування і поглиблення певних компетентностей та результатів навчання. Переліки складових освітніх компонент ВК5-ВК7 можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

***Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках/блоках освітніх компонент ВК9 – ВК15, тим самим забезпечує опанування і поглиблення загальних компетентностей та результатів навчання, що направлені на здобуття соціальних навичок (Soft skills) відповідно до вимог стандарту спеціальності. Переліки складових освітніх компонент ВК9 – ВК15 може збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

Здобувач, який зарахований на базі повної загальної середньої освіти, виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС.

Здобувач, який зарахований на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст»), виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС. При цьому ХАІ визнає та перезараховує: не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста); не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.

Згідно з принципами компетентнісного підходу до здобуття вищої освіти перезарахування результатів раніше складених претендентом дисциплін відповідно до індивідуального навчального плану здійснюється за заявою претендента на підставі Положення «Про перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-poryadok-perezarahuvannya/>) шляхом порівняння: відповідності змісту дисципліни освітньо-професійної програми (ОПП); запланованих результатів навчання з відповідної дисципліни; загального обсягу у годинах і кредитах ЄКТС; форм підсумкового контролю тощо.

3.2 Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

Під час формування переліку дисциплін, практик та атестації враховано вимоги Національної рамки кваліфікацій України, стандарту вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, положення «Про організацію освітнього процесу у ХАІ» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>) та відповідних нормативних документів.

Практики та/або стажування (за всіма видами) входять до складу обов'язкових навчальних дисциплін. Кількість форм контролю на навчальний рік не перевищує шістнадцять. Аудиторне навантаження становить від 1/3 до 2/3 загального обсягу навантаження.

Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами надано у додатку А.

3.3 Структурно-логічна схема освітньої програми

Структурно-логічна схема (додаток Б) освітньої програми відображає послідовність вивчення її компонент, як обов'язкових, так і вибіркових. Здобувачем вищої освіти обирається індивідуальна траєкторія навчання яка реалізується через обирання вибіркових компонент згідно Положення «Про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін».

4 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здобувачів за освітньо-професійною програмою «Міжнародна документація та інформація» зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та завершується видачою документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр з бібліотечної, інформаційної та архівної справи.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Програмні компетентності	Компоненти освітньої програми																																					
	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	OK15	OK16	OK17	OK18	OK19	OK20	OK21	OK22	OK23	OK24	OK25	OK26	OK27	OK28	OK29	OK30	OK31	OK32	OK33	OK34				
ЗК1	+			+	+	+		+	+		+	+	+		+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ЗК2			+			+	+	+		+	+		+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК3	+	+				+		+	+	+			+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+		
ЗК4			+						+												+	+											+	+	+	+		
ЗК5				+	+							+																+	+		+							
ЗК6							+							+		+			+		+	+					+						+	+	+	+		
ЗК7				+	+			+		+		+	+			+	+	+				+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+		
ЗК8				+	+	+				+		+			+		+	+				+	+	+	+	+			+	+						+		
ЗК9		+	+	+	+						+	+		+							+						+		+	+	+							
ЗК10			+	+	+							+		+								+	+						+				+	+	+	+		
ЗК11											+		+	+								+										+	+	+	+	+		
ЗК12	+	+	+					+			+								+	+						+		+		+		+	+	+	+	+		
ЗК13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК1	+			+	+	+		+	+	+		+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ФК2						+		+	+	+					+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК3							+									+			+		+												+	+	+	+	+	
ФК4								+						+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК5	+		+	+	+	+			+			+	+			+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК6			+	+	+						+	+	+		+						+					+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК7								+								+	+							+	+							+			+	+	+	
ФК8								+								+	+				+	+					+				+			+		+	+	
ФК9										+	+								+	+						+										+	+	+
ФК10				+	+			+				+				+																+			+	+	+	
ФК11								+								+							+	+	+						+				+	+	+	
ФК12							+									+			+							+										+	+	+
ФК13																						+					+									+	+	+
ФК14		+	+	+	+	+	+		+		+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК15						+								+	+			+			+	+				+		+									+	+
ФК16	+	+				+			+												+						+		+							+	+	+
ФК17				+	+								+	+				+		+							+	+									+	+

6 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Програмні результати навчання	Компоненти освітньої програми																																							
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ОК23	ОК24	ОК25	ОК26	ОК27	ОК28	ОК29	ОК30	ОК31	ОК32	ОК33	ОК34						
PH1								+			+				+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					
PH2										+										+	+						+									+	+			
PH3						+		+	+								+				+	+						+	+				+			+	+			
PH4										+						+																					+	+		
PH5						+		+	+						+	+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+			
PH6													+				+	+			+		+	+	+		+	+			+	+					+			
PH7						+		+	+						+						+														+			+		
PH8	+						+									+				+		+															+			
PH9							+									+				+		+					+											+		
PH10	+						+																													+	+	+	+	
PH11				+	+			+				+	+	+	+			+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
PH12																+			+	+	+	+	+	+	+		+										+	+		
PH13		+									+	+											+				+			+	+							+	+	
PH14			+	+	+							+														+		+		+								+	+	
PH15			+	+	+							+	+		+											+	+	+		+									+	+
PH16											+				+							+	+					+		+								+	+	
PH17			+	+	+							+		+	+						+					+		+		+						+	+	+		
PH18		+		+	+	+	+			+	+	+		+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
PH19	+																				+	+														+	+	+		
PH20						+		+	+	+			+	+				+				+	+				+		+						+	+	+	+	+	
PH21		+		+	+							+	+		+							+					+	+	+							+	+	+	+	

Додаток А
Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

1 курс				2 курс				3 курс				4 курс			
1 семестр		2 семестр		3 семестр		4 семестр		5 семестр		6 семестр		7 семестр		8 семестр	
КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів
OK1	3	OK4	3	OK5	2	OK5	2	OK5	2	OK5	2	OK25	5	OK28	6,5
OK2	4	OK5	2	OK10	3,5	OK12	2	OK12	2	OK12	2	OK26	9	OK29	4
OK3	4	OK7	3,5	OK11	5,5	OK15	6,5	OK19	6	OK22	6	OK27	4,5	OK30	5
OK4	3	OK8	7	OK12	2	OK16	4	OK20	4,5	OK23	6,5			OK34	6
OK5	2	OK9	7	OK13	4	OK17	9	OK21	6	OK24	2				
OK6	4,5	OK31	3	OK14	5,5	OK18	2			OK33	3				
						OK32	3								
								BK1	5	BK2	5	BK3	5	BK4	5
						BK8	3			BK5	5	BK6	5	BK7	5
BK9	5	BK12	3	BK14	3			BK10	3						
BK11	3	BK13	3	BK15	3										
28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5	
60				60				60				60			

Всі компоненти (обов'язкові та вибіркові), їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних(фахових)) та визначення результатів навчання представлено у силабусах навчальних дисциплін на сайті в розділі «Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програми і компонентів» (окремо за кожним курсом навчання) освітньо-професійної програми «Міжнародна документація та інформація» спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»

<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/>

Додаток Б
СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

